

Kerngezond in Vlissingen en Hulst

Het enkele jaren geleden in Vlissingen gestarte concept Kerngezond krijgt nu een vervolg in Hulst. Kernbegrippen zijn samenwerking tussen het medisch en sociaal domein, zorgvragen voorkomen en de zorg en ondersteuning slimmer organiseren. Het feit dat Kerngezond nu een onderdeel is geworden van de Zeeuwse Zorg Coalitie betekent dat het concept nu – in lijn met de doelstellingen in het compensatiepakket Wind in de zeilen en passend bij het regioplan voor het Integraal Zorgakkoord – in steeds meer gemeenten kan worden toegepast.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO: PIXABAY/WFRANZ

“Een buitengewoon interessant zoekproces”, noemt programmamanager Joost Koemans de afgelopen twee en een half jaar sinds de start van het concept Kerngezond in Vlissingen. Kerngezond is het lokaal samenwerkingsverband tussen het medisch en het sociaal domein in die Zeeuwse gemeente. Een samenwerking die gericht is op het in stand houden van betaalbare zorg, zodat iedereen die dat nodig heeft de best passende en goed afgestemde zorg en ondersteuning krijgt. “Het werk slimmer organiseren kun je alleen door samen te werken. Dus hebben we daarop ingezet, op basis van de leidende principes gezamenlijke verantwoordelijkheid, Positieve Gezondheid, samen- en zelfredzaamheid, digitaal is normaal en data gedreven.”

Op hoofdlijnen is iedereen het daarmee eens, zegt Koemans. “Maar toch is het een zoekproces. Als je het medisch en het sociaal domein wilt laten samenwerken, moet je dat inrichten. Die professionals moeten elkaar ontmoeten en leren vertrouwen. Dat kost tijd.”

Gedeelde behoefte

Speelt daarbij niet ook de vrees dat ze op elkaars domeinen komen? Dat blijkt erg mee te vallen, zegt Nathalie van Schoonhoven, inkoper bij zorgverzekeraar CZ. “Domeinstrijd kun je je veroorloven als je er tijd voor hebt”, zegt ze. “Maar nu is alleen iedereen blij met de gedachte aan samenwerking. Dat is ook logisch, want alle partijen hebben hetzelfde probleem van arbeidskrapte en een toenemende zorgvraag. De huisartsen vinden het fijn dat buurtteams beschikbaar zijn. Ze zien de toegevoegde waarde van het feit dat met een andere blik naar de mensen in hun populatie wordt gekeken.”

Hetzelfde geldt voor de wijkverpleegkundigen en de apothekers, vult Koemans aan. “Die laten weten meer van geneesmiddelen dan de huisartsen, en kunnen hen op basis van die kennis werk uit handen nemen. Om een concreet voorbeeld te noemen: alle apothekers hebben een herhaalservice, maar daarvan wordt lang niet altijd gebruikgemaakt. Het is er gaandeweg ingeslopen dat de patiënt via de huisarts om een herhaalrecept vraagt en het is moeilijk om dat weer los te laten. Goed dus dat we hier in die twee en een half jaar in geïnvesteerd hebben. Maar het kan natuurlijk om meer gaan dan herhaalmedicatie alleen. De apotheker kan de huisarts ook werk uit handen nemen op onderdelen als het management van chronische ziekten of advies over corticosteroiden. Kortom: de zorgverlenende rol van de apotheker versterken dus. En hetzelfde kan de apotheker voor het ziekenhuis doen. Als de medicatieoverdracht digitaal geschiedt in plaats van per brief – wat nog vaak gebeurt – scheelt dat de apotheker tijd die hij vervolgens aan zorg kan besteden.”

Een ander voorbeeld van samenwerking is de medicatieteststraat. Koemans legt uit: “Onze hypothese was dat vijftig procent van de mensen die luchtwegmedicatie gebruikt dit onterecht of niet goed doet. We hebben in een teststraat gebruikers van die medicatie hierop gecontroleerd en het blijkt om nog veel meer dan die vijftig procent te gaan. Echt wel een issue dus. En de apotheker kan een passend advies geven. Door het juist gebruik van luchtwegmedicatie is de kans dat een patiënt een zogenaamde ‘stootkuur’ prednison nodig heeft, kleiner. Vooral voor de patiënt dus ook positief. Maar daarvoor zou het wel handig zijn als de apotheker rechtstreeks lab uitslagen kan aanvragen, wat nu nog via de huisarts gaat.”

Vlissingse Zorgdriehoek

Wethouder Jeroen Portier van de gemeente Vlissingen is om twee redenen blij met de komst van het concept Kerngezond in zijn gemeente. “Ten eerste is de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein, waarbij we samen de verantwoordelijkheid nemen, goed voor de inwoners. Hierdoor komen inwoners met een hulpvraag sneller bij de juiste hulpverlener of ondersteuner terecht”, zegt hij. “De tweede reden: Kerngezond is een van de drie pijlers van de Vlissingse Zorgdriehoek. In de Vlissingse Zorgdriehoek hebben we een integrale visie op zorg, ondersteuning en preventie. Aanvullende zorg, buurtteams en Kerngezond zijn hier in één keer beetgepakt. We streven op deze manier naar toekomstbestendige zorg en ondersteuning. Door onze artikel 12-status hebben we een enorme bezuinigingstaakstelling op het sociaal domein. Hierdoor kijken we kritisch naar de inrichting van het sociaal domein en dit biedt ons juist ook kansen voor samenwerking en innovatie. We werken samen op basis van Positieve Gezondheid.”

Ook in Hulst

Nu is Kernegezond ook gestart in Hulst. Een gemeente die in de kern dezelfde problemen kent als Vlissingen. “Maar wel kleiner”, zegt Koemans, “dus partijen vinden elkaar sneller of hebben elkaar al gevonden. En Vlissingen is feitelijk onze R&D-afdeling geweest om te leren hoe we van daaruit kunnen opschalen.”

Samenwerking tussen medisch en sociaal domein is ook hier een kernthema, uitgaand van Positieve Gezondheid. En net als in Vlissingen wordt ingezet op de dienstverlening van de apotheker om de huisarts te ontlasten. Maar ook zijn twee andere thema's benoemd: aanpak vaak terugkerende patiënten en de ontwikkeling van een zorgpad voor mensen met COPD. “We zijn daar net begonnen en kunnen niet alles tegelijk”, zegt Koemans. “Het eerste wat we hebben opgezet, is een praktische training over Positieve Gezondheid in de praktijk met de patiënt en in de onderlinge samenwerking. Gemengde groepen professionals leren hier op basis van patiëntcasuïstiek.” Inmiddels hebben al 245 professionals in 45 organisaties deze training ondergaan in Vlissingen en Hulst. “Vervolgens kunnen ze dit in de praktijk gaan toepassen, onder andere op die twee thema's”, vertelt Koemans. “Bijvoorbeeld om patiënten met terugkerende klachten te helpen om van die klachten af te komen of meer eigen regie te leren nemen om ermee te kunnen leven. De groepen in de training zijn zo samengesteld dat mensen die in hetzelfde gebied, dezelfde wijk, werken – maar wel uit verschillende organisaties of functies – bij elkaar komen. Zo leren ze elkaar kennen en leren ze samen te werken rondom dezelfde Kernegezond principes. Positieve Gezondheid is het gedachtegoed en de taal en aanpak die hen bindt.”

En dat zorgpad voor mensen met COPD? Het aantal rokers in Hulst is hoog, het aantal mensen met COPD hierdoor ook. “We bekijken hoe we de jaarlijkse controle

“Het Integraal Zorgakkoord vraagt om een plan van aanpak voor de hele regio. Daarin is Kernegezond opgenomen.”

voor deze mensen effectief kunnen vormgeven”, zegt Koemans, “waarbij we ook kijken naar digitale zorg en data-analyse. In samenwerking met de regionale huisartsenorganisatie, want dit probleem beperkt zich uiteraard niet tot Hulst en Vlissingen.”

Coalitie

Kernegezond is inmiddels opgenomen in het regioplan van de Zeeuwse Zorg Coalitie¹. “Dit betekent dat we de aanpak in Vlissingen en Hulst veel gemakkelijker in heel Zeeland aan kunnen bieden”, zegt Van Schoonhoven. “Er is bestuurlijk commitment van alle partijen om hieraan mee te werken.”

Wethouder Portier vult aan: “Het Integraal Zorgakkoord vraagt om een plan van aanpak voor de hele regio. Daarin is Kernegezond opgenomen. We werken aan goede afstemming tussen alle partijen binnen de Zeeuwse Zorg Coalitie, zodat we op hoofdlijnen dezelfde taal spreken “<<

(1) www.zeeuwsezorgcoalitie.nl

ZEEUWSE ZORG COALITIE

De Zeeuwse Zorg Coalitie is de bundeling van een groot aantal partijen in deze provincie, met het gezamenlijke doel de zorg toegankelijk te houden en daarmee de leefbaarheid voor de Zeeuwen te borgen. De provincie kampt met vergrijzing en ontgroening, dus als geen gerichte actie wordt ondernomen is toegankelijke zorg in de toekomst niet vanzelfsprekend.

De coalitie is in 2020 opgericht door de zorgorganisaties Adrz, Emergis, SVRZ en ZorgSaam, samen met zorgverzekeraar CZ. Inmiddels zijn 66 partijen aangesloten.

Eerdere publicaties over de Zeeuwse situatie:

Inwoners van Zeeland denken mee over toekomst van de zorg - De Eerstelijns (de-eerstelijns.nl)

Zeeland: toekomstbestendige eerstelijnsgezondheidszorg garanderen - De Eerstelijns (de-eerstelijns.nl)

Huisartsen Zeeland: op weg naar toekomstbestendige zorg - De Eerstelijns (de-eerstelijns.nl)